

FORRÁSOK

XXIII. évfolyam 4. szám, 2019. Április

A Borszékert Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXIII. évfolyam 4. szám, 2019. Április

FARKAS ALADÁR
EZÜSTFENYŐ DÍJAS

2.

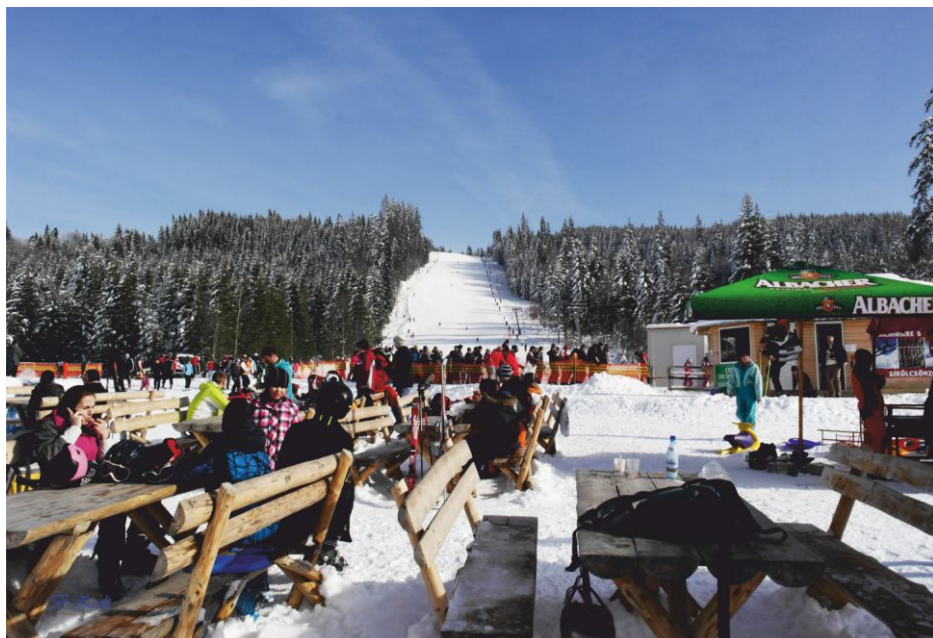
KOLOZSVÁRI KISISKOLÁSOK
TAKARÍTOTTAK BORSZÉKEN

3.

ISKOLA MÁSKÉNT: ALTERNATÍV
TANHÉT A DIÁKOKNAK

4.

BORSZÉKEN MEG LEHET ÉLNI A TURIZMUSBÓL

A címben szereplő kijelentés panzió tulajdonosok részéről hangzott el. Annak próbáltunk utána járni, ki hogyan látja a turizmus helyzetét a fürdővárosban. A megkérdezett panziótulajdonosok, illetve az önkormányzat egyöntetű véleménye az, hogy emelkedő pályán van a vendéglátó-ipar Borszáken.

„A sítájának köszönhetően majdnem teljes lefedettséggel működött a panzióink az elmúlt téli idényben” – foglalta össze röviden az elmúlt mintegy négy hónap tapasztalatát Bajkó Gyula. A vállalkozó elmondta, az évek során stabil kuncsafti körük alakult ki, zömében kolozsvári vendégek keresik fel vendéglátó egységeiket, illetve moldvaiak. Előbbiek számára sítáborok formájában biztosítottak okta-

tást, összesen hét sítáborot sikerült tető alá hozni. „A fejlődés egy jó fokmérője, hogy míg jó pár évvel ezelőtt még csak október-novemberben tudtuk eladni a szilvesztert, most már augusztusban megtörténnek a foglalások. Tehát egyre nagyobb az érdeklődés a borszáki panziók iránt” – osztotta meg tapasztalatait a vállalkozó. Meglátása szerint a fürdővárost immár keresik a vendégek, bővülnek a szolgáltatások, ez pedig jót tesz az ipárnak.

A fejlesztések vonzzák a turistát

Bajkó szerint az elmúlt tíz évben több olyan beruházás valósult meg a településen, amelyek gyógyítólag hatottak a helyi turizmusra. Létrejött a sítálya, illetve sokat javult az infrastruktúra, ez mind jótékony hatással van erre az ipárnak. A tervezett

további fejlesztések pedig biztosítékot jelentenek arra, hogy ez a tendencia megmarad. „Ki merem jelteni, hogy Borszáken most már meg lehet élni a turizmusból” – fogalmazott a vállalkozó. Meglátása szerint a turista akkor jön vissza, ha megfelelő minőségű szolgáltatásban részesül, illetve látja, hogy évről-évre fejlődés van.

Jó ez az irány

„Személy szerint úgy látom, egyre jobb helyzetben van a borszáki turizmus, növekvő pályára állt az elmúlt években” – fogalmazott Sárpátki Melánia, aki szintén panziót működtet a településen, és egyben a borszáki Turisztikai Szövetség elnöki tisztségét is betölti. Meglátása szerint a fejlődésben nagyban besegített a vakációs jegyek használata is. Hiszen általuk most már olyanok is megengedhetnek maguknak több napos vakációzást, akiknek eddig nem igazán volt lehetőségük rá. „Az emberek ismerik Borszáket, keresik, jól érzik itt magukat. Be kell vinni a köztudatba, hogy nem csak az ásványvizekért érdemes eljönni hozzánk, hanem más látványosságaink is vannak. Végül is azok jönnek el hozzánk, akik kikapcsolódni szeretnének, akik szeretik a természetet, a nyugalmat.”

A szövetség vezetője egy hiányosságra is felhívta a figyelmet: egyelőre kevés az étkezési lehetőség a településen. „Most már a panzióknak is arra kell törekedniük, hogy legalább egy reggelivel ki tudják szolgálni a vendéget, hiszen nőtték az igények.”

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

A fejlesztések nem állhatnak le

Mik József polgármester is úgy látja, sikerült jó téli szezont zárni Borszéken. Meglátása szerint ehhez nagyban hozzájárult árpolitikájuk. Hiszen míg az önkormányzat által működtetett sípályákon az elmúlt évekhez hasonlóan 45 lejt kértek el a napi bérletért, addig máshol akár 70 lejes árat is megszabtak. Így a bevételek ugyan nem nőttek, a sípályák viszont teljes kihasználtság mellett működtek az egész téli idényben. „További növekedést már csak bizonyos fejlesztések révén tudnánk elérni” – nyomatékosította a polgármester. Terveznek is ilyeneket: bővítenék a beléptető rendszert és a kölcsönzőt, korcsolyapályát szeretnének építeni a sípályák környékén, illetve javítanának a pályák infrastruktúráján. Hosszabb távon pedig újabb pályát nyitnának meg, illetve több felvonót helyeznének üzembe.

„Tényleg egyre többen látogatják Borszékot télen, főleg a sípályák miatt. Öröndetes, hogy jóváhagyták a bobsíp pályát az állami támogatást, így nyári időszakban is nagyobb vonzerővel tudunk rendelkezni. Úgy látom, Borszék egy olyan turisztikai célállomás lett, amit szívesen látogatnak. Erre próbálunk különböző rendezvények, fesztiválok megszervezésével is rásegíteni.”

Ismerik hiányosságait

A városvezető hangsúlyozta, tudatában vannak, hogy a kezelőbázis működésének elindításával bizonyos problémákkal is kell majd szembesülniük: nem lesz elég a szálláshely, illetve nem lesz elég a vendéglő. Azaz nagyobb lesz a kereslet, mint amit a város kínálni tud. „Véleményem szerint ezt mintegy két évig fogjuk érezni. Viszont bízom abban, hogy az épülettulajdonosok most már fognak látni fantáziát abban, hogy pénzt fektessenek be ingatlanjaik felújításába és szálláshelyekké történő alakításába.” A polgármester reményét fejezte ki, hogy lassan megjelennek a magánbefektetők is Borszéken. Hiszen az önkormányzat minden tőle telhetőt megtesz a fejlődés érdekében, illetve, hogy szolgáltatásokat biztosítson. Beruházásokat eszközöl, sípályát, fürdőt működtet, illetve a hamarosan épülő bobsíp pályát is felvállalja. „Nagyon bízom abban, hogy lassan megjelennek a befektetők is. Ennek érdekében mintegy 20 parcellát adtunk koncesszióba, amelyeken panziók fognak épülni, legkevesebb 200-300 szálláshellyel. Vannak fejlesztési lehetőségek, ám a magánszférának is meg kell próbálni forrásokat behozni a településre” – zárta mondandóját a polgármester.

Rédai Botond

FARKAS ALADÁR EZÜSTFENYŐ DÍJAS

fotó: Mik József

Január 25-én, a Szövetségi Képviselők Tanácsának ülésén, a marosvásárhelyi Kultúrpalota nagytermében került sor az idei országos R.M.D.Sz. díjátadásra, ahol azokat tüntették ki, akik munkásságukkal az erdélyi magyarság fejlődését szolgálták. A 24 kiválasztott között Farkas Aladár nyugalmazott tanár, R.M.D.Sz. Gyergyó területi képviselője is átvehette az Ezüsfenyő kitüntetést. A díjakat Kelemen Hunor, a R.M.D.Sz. elnöke adta át a kiválasztottaknak.

Gratulálunk!

A szerkesztőség

TÁJÉKOZTATÓ AZ ÁPRILISI TANÁCSÜLÉSEKRŐL

Március eseménytelen volt, hiszen egyetlen tanácsülésünk sem volt, de április annál zsúfoltabb lett. Két sürgősségi és egy rendes tanácsülés szerepelt az önkormányzati képviselők naptárában. Április 3-án három tanácshatározat megvitatására és elfogadására került sor.

A 21-es tanácshatározat tartalmazza a nyári bobsíp pályák technikai-gazdasági mutatóit.

A 22-es határozattal meghosszabbítottuk újabb két évvel a város hulladékgazdálkodási szerződését az AVE Huron céggel.

A 23-as tanácshatározattal a város magántulajdonába vettünk 700 m² területet az Orvosi Rendelő előtt, egy mozgás-

korlátozottak számára épülő liftház érdekében.

Április 10-én a testület jóváhagyta a bobsíp pályák építéséhez szükséges összeget, 425 579,73 lejt, ami a beruházás összértékének 10%-át képezi. Ennyivel kell a város hozzájáruljon, a különbözetet, 3 830 216 lejt, a Turisztikai Minisztérium finanszírozza.

Április 23-án településünknek végre van érvényes költségvetése. Ez ugyan jó, de az nem jó, hogy ennyit késett az országos költségvetés, illetve az, hogy sok benne a bizonytalanság. Menetközben több módosításra lesz szükség. A költségvetés sarkaszámaira még visszatérünk.

Farkas Aladár

KOLOZSVÁRI KISISKOLÁSOK TAKARÍTOTTAK BORSZÉKEN

A szemét örökzöld téma. Sajnos. Pedig ha megkérdeznénk az embereket, meggyőződés, hogy mindenki a tiszta környezetre adná le a voksát. A gyakorlatban csúszunk el, mikor a közterületeken, mert ott ugye, nem mi takarítunk, mert már amúgy sincs tisztaság, meg más is ezt teszi, lazán dobálunk szét mindenfélét, sokszor pár lépésre a szemetes kosártól...

Miután a Polgármesteri Hivatal alkalmazottjai már hetek óta naponta takarítanak, sepernek, nyesik a fákat, gyűjtik a szemetet a fürdőtelep területén, április 15-én 24 kolozsvári

kisiskolás szemetes zsákokkal és műanyag kesztyűkkel felfegyverkezve (a Polgármesteri hivatal támogatása) indult el a Tündérkertben takarítani. Jó három órai szorgoskodás után három nagy zsák, kb. 720 liternyi szemetet gyűjtöttek össze a Jég barlang, Medve barlang és az Ősforrás (Mofetta) környékén. Köszönet és dicséret a takarító brigádnak! Két második osztályos, Sándor Emma és Kerekes Róbert elmesélte, mi mindent gyűjtöttek a délután folyamán: sörösuveg és pille palack, sörös doboz, rengeteg cigarettacsikk és doboz, de volt pelenka, ruhadarab, focilabda, pohár, papírsebkendő! Kérdésemre, milyen volt a délutánjuk, gondolkodás nélkül vágta rá: fárasztó! Elmesélték, hogy iskolájukban, a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban nagy hangsúlyt helyeznek a környezetvédelemre, szelektíven gyűjtik a hulladékot, nem szemetelnek. Kísérő tanáruk, Décsei Levente fegyelmezett, rendes csoportként jellemezte őket, hozzátéve, hogy hamar kiderül, milyen az iskola vagy a pedagógus hozzáállása a „szemétügyhöz”, a természetvédelemhez. A gyerekek az „iskola másként” program keretében érkeztek az Erdei iskolába Décsei Levente tanár vezetésével, aki már évek óta szervez ilyen programot. A gyerekek megismerik a fákat, virágokat, madarakat, a forrásokat, a turista jelzéseket, és főleg megtanulják, hogy az erdő, mező, patak és forrás mind a miénk, és tisztán kell megőrizni!

Kolbert Tünde

ÚJABB KUTYAFOGATHAJTÓ VERSENY BORSZÉKEN

fotó: Bot Andrei (facebook.com/primariaborsec)

Április 6-7-én került megszervezésre városunkban a 13. kutya fogathajtó verseny. Hét településről 22 versenyző állt rajtvonalhoz szombat délelőtt. Az idő kedvezett a versenyzőknek, talán a kutyáknak egy kicsit meleg is volt. A mintegy 2 km-es pályát, közel 80 méteres szintkülönbséggel mind a két nap szerencsésen megtették. A 8 kutyás fogat kategóriát a gyergyócsomafalvi Baróti Nándor nyerte, a 6 fogatos kategóriát Baróti Rebeka, míg a 4 fogatos kategóriát a balánbányai Nagy

Radu teljesítette a leggyorsabban. A kétkutyás kategóriát a lányoknál az alig 12 éves csomafalvi Kiss Julia és a kolozsvári Moca Dan nyerték. A kutyás futóversenyt (canicross) a kolozsvári Nica Irina és a borszéki Fülöp Balázs nyerték. Molnár Sándor 3 kutyával a 2. helyen, míg Molnár Bernadette kétkutyával szintén 2. helyen végzett. Siller Mihály borszéki versenyző kétkutyával a 3. helyen végzett. A legnépesebb kutyás család a gyergyócsomafalvi Baróti család, aki több mint 22 kutyával érkezett. Molnár Sándoréknak is 5 sajáttenyésztésű kutyájuk van, Siller Mihálynak kettő. A csekélyszámú érdeklődő megcsodálhatta a szép husky, alaszkai malamut és szamoyed fajtákat. Nem olcsó szórakozás a fajkutya tartás, de szép hobbi a kutyafuttatás. Közlebről bejegyzésre kerül a Molnár Sándor kezdeményezte kutyás sportegylet, és akkor remélhetőleg több anyagi támogatást kap. A mostani támogatók: a ROMAQUA GROUP Rt. Borszék város Polgármesteri Hivatala, Panferanto cég és a Fitness Panzió. Köszönet a segítségért Zudor Istvánnak, Bordanciuc Dănuțnak és a Borszéken szolgálatot teljesítő csendőröknek, valamint Veress Szabolcsnak és Borsi Gyöngyinek a finom töltött káposztáért és a gulyásért. A fotósok (többen is voltak) szintén hozzájárultak a kutyás sport népszerűsítéséhez.

Farkas Aladár

ISKOLA MÁSKÉNT: ALTERNATÍV TANHÉT A DIÁKOKNAK

Több éve alkalmazza az oktatási minisztérium a tavaszi szünetet megelőző Iskola másként elnevezésű programját, amelybe minden belefér, ami oktató-nevelő jellegű, de mégsem a megszokott tanítás. A program célja, hogy bevonja a diákokat, tanárokat olyan tevékenységekbe, amelyek megfelelnek érdeklődési és tehetségi körüknek, ezáltal értékesíthessék tehetségüket és képességeiket. Cél a diákok mozgósítása is, valamint a nonformális tanulást előtérbe helyező tevékeny-

ségeken való részvétel támogatása.

Az V.B osztálynak különös élmény volt megtapasztalni hogyan készül a híres korondi bokály, tányér, váza. Köszönet a Tófalvi fazekas családnak, akik bevezettek a kerámiakészítés rejtelmeibe az agyaggyúrástól az égetésig és gyönyörködhattunk a szebbnél szebb munkákban.

Innen útunk a Csiga-domb természetvédelmi területre vitt, ahol vezetőnk bemutatta az aragonit lelőhelyeket. Elmesélte, hogy miért aragonit a neve a korondit helyett. (Korondon előbb termelték ki az ásványt, de Aragónia tartománya hamarabb jelentette be a világnak a felfedezésüket). Az aragonit féldrágakő, melyet még a múlt században is bányásztak. Mivel messze földön e jelenség egyedinek mondható, a környék lakossága "székely drágakőnek" is nevezi.

Útunkat Székelyudvarhely felé folytattuk. Megtekintettük a Haáz Rezső múzeum emlékkiállítását Kányádi Sándorról. Páratlan élményben volt részünk. Hallhattuk a csodálatos verseit a költő hangján. Méltó megemlékezés a költőről ez az interaktív kiállítás. A gyermek látogatóknak egyedi élmény.

Útközben leróttuk tiszteletünket az íróóriás Tamási Áron sírjánál is.

Sok ismerettel gazdagabban, szellemiekben feltöltődve, egy kellemes, jóhangulatú közös nap után érkezünk haza.

Kovács Júlia

XXXIII.KÁJONI JÁNOS EGYHÁZI KÓRUSTALÁLKOZÓ

Április 27-én, Gyergyószentmiklóson, az örmény templomban szervezték, immár 33-ik alkalommal a Gyergyó-medencei egyházi kórusok találkozóját. A találkozó a már megszokott rend szerint zajlott: szentmise, kórusok fellépése, agapé. A prédikációban T. Gál Hunor örmény plébános az egyházi zene fontosságáról beszélt. Közösséget formál: az emberek együtt énekelnek. Míg énekelnek, egymásra figyelnek: szólam a szólamra, minden szólam és kórustag a karmesterre. A szép zene Istenhez is közelebb visz, mondják is mindegyre, ki énekel, kétszer imádkozik. „Dicséretedre zsolnárt karunk örömmel énekel,/ S emel nevednek oltárt” a kórusok régi egyházi énekeikkel és újabb dalaikkal folytonosságot teremtenek hagyomány és új, múlt és

jövő között. A tiszta énekre, a tiszta hangra nagy szükség van a kívül-belül zajos és hangzavaros világunkban. Megemlékezett a 390 éve született nagy polihisztorról (orgonista, orgonaépítő, énekszerző, botanikus, nyomdász) Kájoni Jánosról, aki összegyűjtötte korának egyházi és világi énekeit, és nyomdájában ki is nyomtatta azokat. A Kájoni emlékévként alkalmából a szervezők díjazták minden kórus legnagyobb „régiséggel” bíró tagját, így köszönve meg hűségüket, kitartásukat. A borszéki díjazott Tamás Julianna néni, aki 1967 óta énekel a kórusban. A Canticum Novum Balázs Tibor kántor vezetésével becsülettel képviselte közösségünket a seregszemlén. Ferdinando Pellegrini „Ó, jöjj le, Messiásunk” és egy Lourdes-i éneket adott elő.

Kolbert Tünde

47 ÉV ISTEN ÉS EMBER SZOLGÁLATÁBAN

Április 24-én az alsóborszéki kápolnában Bakos Balázs nyugalmazott plébános és három paptársa (Szilveszter Imre Hidegségen, Balázs Hegedűs József Tusnádon és a Svájc-ból haza telepedett Vizauer Ferenc, ma Okna Sugatagon szolgáló pap) hálaadó miséjét celebrálták. 47 évvel ezelőtt, Gyulafehérváron szentelte őket pappá Márton Áron püspök. Az eseményhez kapcsolódó prédikációt Márton József plébános mondotta. Egy

skakespeare-i (Hamlet, Ofélia) idézetből kiindulva- „Tudjuk, mik vagyunk, de nem nem tudjuk ám, mivé lehetünk”- világította meg a papi hivatás mibenlétét, a szolgálat, a feladat szépségét, nehézségeit. A mise végén verssel és virággal köszöntötték az ünneplőket, jó egészséget kívánva, hogy bár szolgálati idejükön túl vannak, ott segíthessenek, ahová a szükség szólítja őket.

Kolbert Tünde

REPÜLJÜNK A MCDONALDSBA – -Avagy iskola másként az óvodában.

A tavaszi vakáció előtti utolsó héten került megrendezésre a román oktatásban immár hagyományosnak számító „Légy jobb, tudj többet” – közismertebb nevén „Iskola másként” – program. Ezt az iskolán kívüli tevékenységeket tömörítő programot a 2011-12-es tanévben vezették be, azóta egyre népszerűbb. Bár óriási előmunkát jelent a pedagógusok részéről (a tevékenységek kitalálása, megszervezése, lebonyolítása), mégis várjuk és szeretjük ezt a hetet, hiszen ilyenkor a „másként” zajló tevékenységek által jobban, új oldalról is megismerhetjük kis tanítványainkat. Megelőző munkaként a négy óvónő összedugta a fejét és megpróbáltunk olyan tevékenységeket kitalálni, amelyek amellet, hogy érdekesek, hasznosak fejlesztő jellegűek is legyenek. Így egy napra szemégyűjtést terveztünk, hangsúlyozva a szemét környezetünkre gyakorolt káros hatásait. Ugyanezen a napon a közép és nagy csoportosok látogatást tettek a fogorvosi rendelőbe is, és a fogápolás fontosságáról tanultak. Egy napot a művelődési házban töltöttünk: itt a könyvtárat látogattuk meg ahol Kis Éva könyvtáros olvasott mesét és mutatta be a könyvek birodalmát, majd Szerceán Osszián és Klemenzen Gréta jóvoltából a zene világába nyerhettek betekintést a kis lurkók. Egy napot minden csoport a saját termében tartott, ahol háztartási tevékenységet (főzés), vagy szülőikkel történő közös munkát szerveztek az óvónők.

A heti programsorozat fénypontja a már hétfőn lezajló kirándulás volt. Vonakodva bár, de beleegyeztünk fiatal kolléganőink javaslatába, hogy szervezzünk autóbuzsós kirándulást Marosvásárhelyre. Félelmeink nem voltak alaptalanok, hiszen a gyerekek túlnyomó többsége nem utazott

román tagozatos óvónéni vállalta magára, ő találta ki, hogy a kötelezőnek mondható állatkert- és játszótérlátogatás mellé iktassunk be rendhagyó célpontokat is, mint a repülőtér és a McDonalds. Bár kezdetben idegenkedtünk a gyorsétterem-látogatás gondolatától, végül mégis bekerült a tervbe. Igaz ugyan, hogy rendszeres látogatását mi sem tartjuk helyesnek, de úgy gondoljuk, hogy egyszeri alkalom élmény volt a gyerekeknek és hasznos tapasztalatokkal gyarapodtak (például, hogyan viselkedünk az éttermekben). Helyszűke miatt nem mesélhetem el valamennyi élményünket, még csak annyit mondok, hogy félelmeink alaptalannak bizonyultak: gyermekeink példásan viselkedtek úgy az autóbuzsón, mint a meglátogatott helyszíneken, és mi nagyon büszkéek voltunk rájuk, és hálásak a jó Istennek, hogy velünk volt ezen az úton is.

Mihály Emese

A MAGYAR KÖLTÉSZET NAPJA

A magyar költészet napját, 1964 óta április 11-én, József Attila születésnapján ünneplik. Ebből az alkalomból minden évben irodalmi előadóestekkel, könyvbemutatókkal, költőtálalkozókkal és -versenyekkel tisztelegnek a magyar líra előtt. Klasszikus és kortárs költők verseit szavalják, olvassák fel iskolákban, könyvtárakban, közterületeken, akár az utcán vagy járműveken.

Borszéken is évről-évre megemlékeznek erről a napról. Az idén Móga Renáta magyartanár szervezte a rövid, de kedves megemlékezést. A nagyszünet előtti órán a Kalandor együttes tagjai, Mosneág Annamari és Gellért, verskommandóval lepték meg a diákokat. Majdnem minden tanteremben elénekelték az általuk megzenésített Bántani én nem akarlak című Kányádi verset, majd a nagyszünetben már a teljes zenekar egy minikoncerttel rukkolt elő. A már említett versen kívül két saját szerzemény is elhangzott. Ezen felül Kopacz Balázs és Pethő Andor kisiskolások szavalták el azt a két költeményt az iskola

közönségének, melyet a Kányádi Sándor versmondó verseny országos szakaszán is elő fognak adni.

Kolbert Tünde

fotó: Móga Renáta

GYERMEKSAROK

Anyák Napja a IV. B. osztályban

Fazakas Keiser Ildikó tanító néninek támadt az az ötlete, hogy minden kis tanítványa ez alkalommal saját versével köszöntse édesanyját, nagymamáját. Így születtek meg azok a versek, melyeket olvasva mindenkinek elszorult a torka, harmatos lett a szeme, a gyermeki ragaszkodás és szeretet bizonyítékai.

Kedves édesanyám

.....
Szép kék szemed csillog, mint az ég
Arcod mindig rám ragyog, mint a nap
Ha borús az idő, te felvidítasz
Te nem versz soha, te nem veszekedsz
Te szorgalmas vagy mindig és kedves.
Ilyen az én kedves édesanyám,
Akit mindennél jobban szeretek én!
András Beáta Hajnal

Édesanyám

Köszönöm szépen édesanyám,
Hogy engem a világra hoztál.
Nem szídtál meg soha, még ha néha kellett volna.
Ha szomorú vagyok, te felvidítasz,
Te vagy az egyetlen anyuka,
Aki mindig vigyázz reám,
És sokat foglalkozik velem
Ameddig vége nem lesz az életének.
Siklódi Gellér Zoltán

Drága édesanyámnak

Köszönöm neked a sok szeretetet.
A te szereteted végtelen.
Köszönöm, hogy sok jóra megtanítottál:
Megtanítottál beszélni, járni,
Főzni és jól viselkedni.
Ezt a verset szeretettel írtam neked
Mert minden percem csodás veled
Mindig rólad álmodom
Te vagy a legjobb a világon.
Szín Győző Csaba

Az én drága édesanyámnak

Az én édesanyám nagyon kedves,
Sosem szid meg, sosem ver meg,
A szeme, mint a csillagos ég,
Szíve fényes, mint a hold fénye.
Ha valaki megkérdezné, e szó mit jelent nekem
Tudom zavarba jönnék, s nem tudnám,
Hogy mit mondanék hirtelen,
Szeretet? Törődés? Figyelem?
De hangosan csak annyit mondanék,
Nekem ő a mindenem.
Baricz Kozma Paula

Kedves édesanyám

Kedves édesanyám, nagyon szeretlek téged
Mindig is foglak, ameddig élek.
Amikor rám mosolyogsz, nagyon boldog vagyok

Ne hagyj el engem, én se foglak soha.
Köszönöm, hogy e világra hoztál
Köszönöm, hogy vidámságot adtál.
Amit nem tudtam, arra megtanítottál.
Köszönök mindent, kedves édesanyám!
Tankó Ákos

Édesanyám!

.....
Ha sírtam, te megnyugtattál.
Amikor megfogod a kezem
Annyi elég is nekem.
Köszönöm, hogy életet adtál nekem.
Köszönöm, hogy itt lehetek veled.
És köszönöm azt, hogy minden reggel arra kelek,
Hogy a kezéd fogja az én kezem.
Balázs Teodora Kitty

Kedves Édesanyám!

Köszönöm, amit tétlél értem,
Ez megmarad egész életemben.
Köszönöm, hogy ilyen sokat dolgozol értem
Megadtál mindent, amit kértem.
A szereteted minden nap eláraszt,
S hogy mosolyogjak te elváród azt.
Szeretsz engem tudom,
Én is szeretlek nagyon.
Jákó Johanna

Drága édesanyám

Azzal köszöntelek e napon,
Hogy frissen írt versemet átadom.
Te tanítottál meg mindenre,
Te készítetted fel az iskolai évekre.
Gondozol engem, amióta megszülettem
Neked köszönhetem, hogy szép az életem.
.....
Bajkó Gabriel

Édesanyukám

Te vagy az, aki mindig velem vagy
Bajban, rosszban te mindig ott vagy.
Te vagy, aki világra hoztál, magad mellé szorítottál
Ha elestem, te fellálítottál
A te csodás kezéddel átöleltél.
Mindig foglak szeretni téged.
A te szemed fénye utat mutat,
Soha nem tévedek el,
Ha megfogod a kezem és átölelsz engem.
Zudor Fazakas Larisa

Anyák napja

Aki várta ezt a napot, az jól figyeljen rám,
Mert ez a vers ide kapcsolódik ám.
Szeretem is jó anyámat, ezt teljes szívvel mondhatom,
S ezt a rövid versikét neked én most átadom.
Szeretsz engem tudom jól,
Mindig értem dolgozol.
Megkönnyítetted az életem
Legyen veled az Isten.
Mihály Zsófia

Nagymamámnak

Kedves nagymamámnak a legszebb verset írom!
Köszönöm, hogy felnevelsz
Köszönöm, hogy segítesz, amikor szükséges
Ha te már nem leszel, nem tudom
Hogy mit fogok csinálni,
Mert te vagy nekem a legnagyobb kincsem.
Mindig rád gondolok,
Mindig rólad álmodok
.....
Macarie Aurel Gabriel

Kedves édesanyám

Köszönöm, hogy életre hoztál
Mindig jóra tanítottál.
Felkészítettél az iskolára
Mindent köszönök, amit értem tétlél.
A szívemben az első lettél.
.....
Tiszta szívvel szeretlek téged,
Ezt a verset szeretetből írtam neked.
Chislucu Erik Cristian

Kedves édesanyám

Kedves édesanyám, ezt a verset most neked mondom,
Mert te vagy a legszebb a világon.
Te mindig segítettél, ha bajban voltam
Észrevettél, ha hozzád szóltam.
Köszönöm, hogy felneveltél
És életemet te teszed szebbé.
Kolár Beatrice

Édesanyám

Tiszta szívvel megköszönöm neked,
Azt a sok jót és szépet,
Amit értem teszel.
Én csak annyit mondom neked,
Hogy nagyon szeretlek téged.
Mihai Szilárd

BORSZÉKIEK AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN

A legtöbb borszéki a székelyudvarhelyi császári és királyi 82.székely gyalogezrednél szolgált. Az alábbi listában a hősi halottak, sebesültek és hadifoglyok szerepelnek. Nem ismerjük az eltűntek névsorát, pedig csak ebből az ezredből több ezren voltak. Borszékiek közül pl. Tamás Béla.

Harcoltak: Galicia (1914-15), Erdély (1916), Románia (1917), Olaszország területén (1918), végül hadifogság Szicília szigetén (1919).

Ez a hősi ezred 1916 december 31.-től sikeresen védelmezte a Măgura Cașinului magaslatot, (1917 dec.5-ig, amikor a románok békekötést kértek és kaptak). A francia és angol tisztek által vezérelt orosz-román csapatokkal szemben Papházy Kornél ezredes vezetése alatt összesen 54 (!) rohamot vertek vissza. Sok esetben 3-4x nagyobb csapatokkal szemben kellett felvegyék a harcot, de így is győzedelmeskedtek, ezért jó pár 82-es honvéd arany vitézségi érmet kapott, ami azt jelentette, hogy felmentést kaptak a további harcok alól, de legtöbbször mégis maradt és harcolt a hazáért. A király pedig hogy a remek 82-es hősök iránt táplált csodálatát kifejezze intézkedett, hogy a Măgura Cașinului magaslat Erdélyhez csatoltassék.

A legénységből egyetlen ember se maradt kitüntetés nélkül, mert nagyernyei Kelemen Béla százados javaslatára azokat, akik a világháborúban eddig nem kaptak kitüntetést, az ezredparancsnok felterjesztésére, legalább bronz vitézségi éremmel tüntették ki. Az ezred veszteségeiről elég csak annyit megjegyezni, hogy 1916 június 4-én, a csata megkezdésének reggelén létszáma 5.330 fő volt. Ebből a kétnapos irtózatot 718 ember élte túl. 1914-16 között: 3.662 halott, 13.816 sebesült, 2.793 hadifogoly, 2.268 eltűnt legény volt, míg a tisztek között: 81 halott, 211 sebesült, 23 eltűnt és 81 hadifogoly. (Az eltűntek is halottnak tekinthetők). 1917 januárjában a kegyetlen hideg rengeteg áldozatot szedett, sok katonának fagyott meg a végtagja. 1917 augusztus 22-én 6 órától az ellenség tüzésége Mgr. Cașinuluit a szokottnál is hevesebben löni kezdte. Este 9 óráig, mikor a tűz elcsendesült, szinte romokban hevert minden, kb. 10.000 gránátot lőttek ki egy nap alatt. A székely bakák a nedves, fagyagos állásban s a támpont nyirkos, sötét kavernájában átfázva, napokig jóformán étlen-szomjan állták a sokkal nagyobb ellenség rohamait. A szörnyű tűzben a rendes étkezésnek és ivóvíznek a tűzvonalba szállítása még éjjel is leküzdhetetlen akadályokba ütközött. A Măgura Cașinului székely vérrel öntözött csúcsait különösen mi, magyarok soha sem feledhetjük (1.100 székely hős áldozta életét ennek a védelmében) Miként a thermopülai szoros legendás 300 spártai hősének emléke még ma, több mint kétezer év után is él, reméljük, hogy a székely bakák hősiességéről még évszázadok múltán is beszélni fognak!

Pethő Csongor

Hősi halottaink

Osztárak császári és királyi közös hadügyminisztérium (K.u.K. Kriegsministerium)
hivatalos katonai veszteség listája! (a lista közel sem teljes)

Antal Lajos, szakaszvezető, 22.ezred, szül:1877 Borszék, meghalt: 1918.02.21.

Balogh Lajos, szakaszvezető, 82. ezred, majd áthelyezve, a 61 ezred 6. századához, szül: 1888 Borszék, meghalt: 1915.11.08.

Cservenka József, gyalogos, székelyudvarhelyi 82. gyalogezred, 8. menet .dandár, született: 1888 Borszék, meghalt: 1915.07.20.

Csibi József, gyalogos, 82 gy. ezred, 7.század, szül: 1884 Borszék, meghalt: 1915.05.27.

Eisig László, népfelkelő gyalogos, 60. ezred, szül: 1896 Borszék, meghalt: 1916.06.01.

Eisig Lázár, tartalékos hadnagy, 50 gyalogezred, 3. század, szül: 1892 Borszék, meghalt a harctéren szerzett sebesülésében: 1916.06.01.

Elekes Lajos, népfelkelő gyalogos, 82.ezred 1. század, szül: 1893 Borszék, hadifogoly. Oroszországban, meghalt: 1915.05.07.

Fokt Antal, gyalogos 82. gy. ezred 1. század, szül: 1885 Borszék, meghalt: 1914.10.14.

Kolozsi Ferencz, népfelkelő gyalogos, 1.gyalogezred, 1. század, szül: 1871 Borszék, meghalt: 1916.11.09.

Krammer Antal, 82. gyalogezred, 23. század, szül: 1890 Borszék, meghalt: 1915.05.11.

Krammer Ferencz, gyalogos 22. gyalogezred 4. század, szül: 1892 Borszék, sebesült hadifogoly Vlagyimir városban, (Sam. Evakuations- Hospital Nr. 28), Moszkva közelében, Oroszország, meghalt: 1915.07.28.

Krisztián Simon, 22. szakasz zászlóalj, szül: 1876 Borszék, meghalt vesegyuladásban: 1914.10.11. a közös kisegítő kórházban Marosvásárhelyen, eltemették ugyanott a görög-katolikus temetőben.

Máté Lajos, népfelkelő címzetes őrzetű, (bronz vitézségi érem) szül: 1894 Borszék, meghalt: 1915.

Máthé István, gyalogos, 22. gyalogezred, szül: 1889 Borszék, meghalt: 1915.11.03.

Mezei István, gyalogos 82. gyalogezred, 2. század, szül: 1895 Borszék, meghalt: 1915.10.07.

Sárpátki Mihály, gyalogos, 82. gyalogezred, 10. század, szül: 1894 Borszék, meghalt: 1915.05.07.

Siklódi József, gyalogos 82 gyalogezred 13. menetszázad, szül: 1892 Borszék, 1914 dec. betegen került hadikórházba Székelyudvarhelyre, majd fejsérülésébe halt bele: 1915.10.02. (4/5. katonai kórházban), eltemették a katonai temetőbe Vlagyimir- Volinszkij, Oroszország.

Siller Adolf, tizedes, 82. gyalogezred, 1.század, szül:1896 Borszék, meghalt: 1917.08.31.

Siller András, tizedes., 82. gyalogezred, 11. század, szül: 1889 Borszék, meghalt: 1914.10.14.

Straff Károly, tizedes, 82. gyalogezred, 3. század, szül: 1884 Borszék, meghalt: 1914.10.14.

Szegál Lipót, gyalogos, 52. ezred, szül: 1890 Borszék, meghalt: 1917.07.18.

Szilágyi József, egyéves önkéntes, őrzetű 2. ezred, szül:1897 Borszék, meghalt: 1918.07.21.

Szilvás Péter 43. ezred, szül: 1898 Borszék, meghalt: 1918.02.14.

Váradi János, utász zászlóalj, 12. század. szül: 1896 Borszék, meghalt tuberkulózisban 1916.06.25, Debrecenben a katonai kórházban, eltemetve a katonai temetőben a 970 sírhely alatt.

A következő számban a hadifoglyok és sebesültek listáját közöljük.

TARKA - BARKA VILÁG: Lakk, Lazúr és Pác

Tavaszi van, a kerti barkácsolás, felújítások, csinosítgatások, építkezések ideje. Nem árt, ha alaposan meggondoljuk, milyen anyagokkal dolgozunk, hiszen gyakorta ezen múlik a hosszú élet titka. Nézzük csak, mivel óvhatjuk a fa felületeket, hogy ne száradjanak ki, repedezzenek meg vagy szürküljenek be időnap előtt.

A pác egy általános kifejezés, mely magában foglalja a fafelület színezésére használatos áttetsző anyagokat. A német „beize” szóból származik, akárcsak a barkácsolásban, építkezésben használt megannyi szakszavunk. A pác előállítását két módon történik: szilárd festékanyag, pigmentek feloldása vízben vagy organikus oldószerben vagy folyékony festékanyag, pigmentek felhígítása vízben vagy organikus oldóanyagban. A fa színezésére használjuk, a fa erezete látható marad a pácolás következtében, sőt, a pác még ki is emelheti azt (de a fa hibáit is). A pácolt fa természetesen utókezelhető lakkal vagy wax-szal, azaz gyantával, viasszal, így növelhetjük a mechanikai védelmet.

A „lazúr” szó szintén német közvetítéssel

került hozzánk, egy olyan fafestéket jelöl, amelyet kültérben szokás alkalmazni, hiszen nemcsak színezi a fát, de védőréteget is képez a felületén. Félig-meddig áttetsző, összetételét pigmentek, gyanták és más adalékok alkotják, amelyek megvédik a fát a nap ultraibolya-sugárzásának káros hatásától, az időjárási viszontagságok pusztításától, de a penésztől, gombától vagy a fanyűvő bogaraktól is (terméke válogatja).

A vékonylazúr látni engedi a fa erezetét, mintázatát, gyorsan és mélyen beszívódik a fába és belülről tömíti el a pórusokat, nem a felületen köt, tehát nem képződik filmréteg a fán. A sötétebb árnyalatok pigmentjeiknek köszönhetően jobban védik a fát az UV-sugárzástól világosabb árnyalatú társaiknál. Ennek előnye, hogy felújításkor nem kell lecsiszolni az előző réteget, ha egy szép felületet szeretnénk elérni. Ideális kerítések, filagóriákra, illetve minden olyan felületre, amely a hő, a levegő nedvessége vagy a nap hatására változtathatja az alakját.

A vastaglazúr szintén beszívódik a fába, de

nem olyan mélyen, mint a vékonylazúr, valamint vastagságának köszönhetően képez egyfajta védőréteget a fa felületén, így olyan helyen érdemes alkalmazni, ahol a felület fizikai hatásainak van kitéve (lépcsők, korlátok, asztallap, ablak, ajtó). Esetében a fa erezete már kevésbé látszik, a szabadban gyorsabban elöregedik.

A lakklazúr vagy színezett lakk a felületen szárad, védőréteget képezve rajta. Bár minden ami felületen szárad, a napsütés, az UV és az időjárási viszontagságok hatására pár év alatt megrepedezik, előregszik, léteznek kültéri lakkok is, amelyek viszonylag jól bírják az időjárás viszontagságait.

Mivel tájainkon sokan előszeretettel használják, meg kell említenem az „olajfestéket” is. Ez tulajdonképpen fedőfesték vagy zománc, amely (egyéb anyagok mellett) a fa színezésére és védelmére szolgál, alapanyaguktól és a bennük használt pigmentektől függően létezik belőlük kültérbe, illetve beltérbe való. Átlátszatlan, teljesen elfedi a fa erezetét és védőfilmmel vonja be azt.

Fazakas Emese

Fakanál

Kókuszcsók

A megmaradt tojásfehérjéből mennyi kókuszos falatokat készíthetünk, olcsón és nagyon rövid idő alatt.

Hozzávalók: 125 g kókuszreszelék, 100 g kristálycukor, 2 tojásfehérje, csipet só

A fehérjét a csipet sóval kemény habbá verjük, apránként hozzáadjuk a cukrot, végül

belekerverjük a kókuszreszeléket is. A tenyerünkben diónyi kúp vagy piramis alakú csókokat formálunk és sütőpapírral kibéltetepsibe rakjuk őket. 180 fokon kb. 15 percig sütjük, amíg kezd barnulni a tetejük. Nem kell túlsütni, mert akkor túlságosan kiszáradnak. Még melegen levesszük őket a sütőpapírról.

Akinek türelme van hozzá, fél mokrkanálnyi csokikrémet is tehet a közepébe.

Fazakas Emese

JÁTÉK

A márciusi számban megjelent feladvány megoldása:

1. Változat

1-Hf3+!!

2gxf3(ha 2Vxf3-Vxe1#)-Bh1+!

3Kxh1-Vh3+

4Kg1-Vh2+

5Kf1-Vf2#

2. Változat

1-Hf3+!!

2Kf1-Bh1+

3Ke2-Vxe4+

4He3(ha 4Kd1-Bxe1#)-Bxe1#

Megoldás: Vodă Costel és Kovács László

Új feladvány

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot majd a megoldást küldjék a turism.borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

A fekete lép!

Anyakönyvi hírek

Elhalálozás

Baiko Ema (Bajkó Emma) 1949.06.03. - 2019.04.22.

Nyugodjon békében! Őszinte részvétünk!

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Kolbert Tünde

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Mihály Emese, Pethő Csongor, Kovács Júlia, Ferenczy József, Fazakas Emese, Mőga Renáta

Számítógépes szerkesztés: Mőga Attila, ARTMOBIL Group - Borszék

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós